

Heinrich Walter: *Vegetation of the Earth and Ecological Systems of the Geo-biosphere*. Springer Verlag, New York 1979. 274 s., ill., 24x15 cm, paperback.

H. Walter er en af biogeografiens store, gamle mænd. Den foreliggende bog er en paperback-udgave af den engelske version af 'Vegetationszonen und Klima'. Med denne tilbydes en mulighed for flere til at tilegne sig dele af Walters omfattende viden. Idégrundlaget minder om, hvad man finder hos fx C. C. Raunkjær, men er her suppleret med Walters store regionalviden. Måske er Walters lidt germansk-tunge terminologien friktion for læseren, men det lønner sig at overvinde den.

Sofus Christiansen

J. M. Hodgson: *Soil Sampling and Soil Description*. Monographs on soil survey. Oxford University Press, Oxford 1978. 241 s. 14x22 cm. £10.

J. M. Hodgson giver i denne bog en god og grundig gennemgang af metoder og terminologi vedr. jordbundsbeskrivelse, metoder, der i dag benyttes over hele verden. Bogen beskriver, hvilke faktorer ved jordbundsprofilen og dets omgivelser der bør medtages ved profilbeskrivelsen, samt hvilken betydning de forskellige faktorer har økologisk, landbrugsmæssigt eller geologisk.

Efter en generel introduktion omhandler de første kapitler udvælgelse af den geografiske placering for profilerne og en beskrivelse af de ydre faktorer. Derefter kommer der et langt kapitel, der meget grundigt diskuterer beskrivelsen af de faktorer, der bør indgå i selve jordbundsbeskrivelsen. Der er i dette kapitel en diskussion af terminologi og metoder i forskellige lande. Derefter omtales behandlingen af profildataerne bl.a. ved computerlagring, hvilket fx i dag foretages ved den danske jord-

klassificering. Derefter behandles prøveudtagningsteknik, dvs. udtagning af prøver til fx tyndslibsfremstilling og jordfysiske målinger. Monolithfremstilling berøres også i dette afsnit. Det sidste kapitel beskriver jordbundsbeskrivelsessystemer og terminologi for 28 organisationer fra 24 lande. Dette kapitel er det mest interessante i bogen, idet det giver en god samlet beskrivelse af fx andre landes teksturklassificeringssystemer. Bogen er særdeles velegnet for den, der ønsker at foretage detaljerede profilstudier og for den, der ønsker yderligere informationer, har bogen en udmærket referenceliste.

Henrik B. Madsen

S. Western: *Soil Survey Contracts and Quality Control*. Monographs on soil survey. Oxford University Press, Oxford 1978. 284 s., 14x22 cm. £12.50.

Denne bog henvender sig især til dem, der mangler en teoretisk indføring i planlægning og organisering af karteringer samt forhandling af kontrakter vedr. samme. Bogen giver en gennemgang af opbygning af en jordbundskarteringskontrakt, opbygning af en jordbundskarteringsorganisation, den praktiske gennemførelse af karteringen, både hvad angår det indledende stadie samt selve karteringen. Til sidst diskuteres begreberne survey quality, survey cost og survey values, og jordbundskarteringers økonomiske fordele trækkes op. Det sidste kapitel er et af bogens bedste afsnit.

Henrik B. Madsen

Josef Pelíšek: *Geografické Zákonitosti Změn Půd Působením Zmrzkových Monokultur V Oblasti Čssr*. *Studia Geographica* 64. Geografický Ustav Brno 1978. 107 s., 17x24 cm. The geographical laws of the changes in soils owing to the effect

of spruce monocultures on the territory of the Czechoslovak Socialist Republic.

Det har længe været kendt, at monokulturer ofte medfører ødelæggelse af det naturlige miljø fx ved ensidig udpining af jordbunden. Det er endvidere kendt, at nåletræer ofte udpiner jorden kraftigere end løvtræer, men der har sjældent været foretaget numeriske analyser af dette forhold. J. Pelíšek har i denne bog forsøgt numerisk at klargøre effekten af ensidig skovdrift med nåletræer ved på samme udgangsmateriale og i samme kote at sammenligne jordbunds-kemiske og -fysiske data fra profiler gravet under nåle- og løvskov. Det er traditionelle jordbundsparametre som pH, V-værdi, humusindhold etc, der er blevet undersøgt, men de afslører tydeligt, at den økologiske konsekvens er størst øverst i profilerne samt størst i de jorde, der har de laveste koter. Bogen er forsynet med et fyldestgørende tysk, engelsk og fransk resumé, og den giver et udmærket indblik i en spændende problemstilling.

Henrik B. Madsen

Karl Heinrich Hartge: *Einführung in die Bodenphysik*. Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart 1978. XVI, 346 s., 142 Abb., 16 tab., 19 cm. DM 24,80.

Denne bog giver på et relativt højt niveau en god indføring i jordbundsfysiske discipliner og er således en god baggrund for mere detaljerede studier inden for jordfysikken. Læses denne bog sammen med Sheffer og Schachtschabels "Lehrbuch der Bodenkunde", som den supplerer på en udmærket måde, haves et godt fundament inden for jordbundslæren. Bogen gennemgår først grundigt tekstur- og strukturbegrebet, porestørrelsesfordelingen i jorden samt den faste jords fysik. Derefter gennemgås

væksefasen i jorden, dvs. vandretention, vandpotentialer og vandbevægelse. Jordens luftfase diskuteres, ligesom jordens varmeformhold beskrives. Til sidst behandles planternes respons på jordfysiske parametre og begreber som erosion og erodibilitet. Der er til hvert afsnit knyttet en referenceliste, der giver de mere betydende værker inden for de behandlede emner.

Henrik B. Madsen

Man and environmental processes: A physical geography perspective. Ed. by K.J. Gregory, D.E. Walling. Folkestone 1979, XIV, 276 s., ill. 26 cm, hardback: £ 10.00, paperback: £ 6.00.

Denne bog er noget helt nyt inden for naturgeografien. Den omhandler de ændringer i de naturlige processers forløb, som skyldes menneskets indgreb. Det drejer sig både om ændringer i nedbørsforhold og i klimaet, om de ændringer, som havnebygning forårsager på kysternes massebalance og om de ændringer, som skovrydning og overgræsning har på det øverste jordlag og på flodernes såvel eroderende som aflejrende virksomhed. Også de specielle forhold i arktiske og subarktiske egne med grundis og stærk frost om vinteren behandles i denne bog, som må være af betydelig interesse for ingeniører og andre, der beskæftiger sig med miljøproblemer.

Kaj Hansen

G.R.P. Lawrence: Cartographic Methods. Methuen & Co. London, 2. ed. 1979. X + 153 s., ill., 24 cm, £ 3.95.

Denne lille bog er en udsigt over mange forskellige metoder til fremstilling af såvel topografiske som tematiske kort. Den er overskuelig, har mange gode eksempler og illustrationer og giver en udmærket, elementær indføring i det omfat-

tende emne. Men som "Kogebog" i en specifik forbindelse er den forelementær og kortfattet.

Henning Mørch

R.V. Tooley: Tooley's Dictionary of Mapmakers. A.R. Liss/Meridian Publishing Co., New York/Amsterdam 1979. XII + 684 s., ill., indb., 26 cm, pris uoplyst.

Det er et leksikon over henvend tusinde kortmagere af enhver art - kartografer, kobberstikkere, trykkere, udgivere etc. - fra kartografiens første spæde forsøg op til år 1900. I meget kort form nævnes deres virketid, hovedværker, pseudonymer o.l. En bog af interesse for kortbiblioteker og antikvarer og andre med interesse i historisk kartografi.

Henning Mørch

T. B. Jansen, J. Koefoed, J. Mølvang & Th. Therborg Nielsen (eds.): 80-erne. Festskrift i anledning af Thorkil Kristensens 80-års dag. Teknisk Forlag, Kh. 1979. 373 s., 22x15,5 cm.

Bogen indeholder 28 bidrag delt i 4 grupper: Økonomi og vækst, Holdningsændringer og tilpasningskrav, Produktion, eksport og global udvikling samt Fremtidsforskning - grundlag og metoder. Sammenholdt giver bidragene et interessant indblik i, hvad dansk fremtidsforskning drejer sig om. Det er en smuk måde at hædre fødselaren på: at vise hans spændvidde via den indflydelse, han har haft helt ud i fremtiden.

Sofus Christiansen

A.K. Biswas & M.R. Biswas (eds.): Food, Climate, and Man. Wiley & Sons, New York 1979, 285 s., ill., 24 cm, £ 16.75 netto. Firmaet Biswas and Associates, der

bl.a. rådgiver FN i ressource- og miljøspørgsmål, har samlet bidrag fra ni forfattere (inkl. familien Biswas) til en tankeprovokerende oversigt over problemerne ved fødevareproduktion, specielt i relation til klima. Resultatet er blevet en udmærket, dog lidt dyr bog. I betragtning af, at bogens hovedsigte er at påpege, at verden nu må skynde sig at betænke sit valg af teknologi til løsning af sultproblemet, er det måske urimeligt at fremhæve enkeltbidrag. Især forekommer dog Norse's (om bl.a. udviklingsstrategi for landbrug) og Pimental's og M. Biswas' to bidrag (om energiforbrug i fødevarefremstilling) at være interessante. For en bog, der stræber efter at fremstille emnerne for en bredere kreds, er kvaliteten yderst ros-værdig.

Sofus Christiansen

Vilho Harle (ed.): The Political Economy of Food. Saxon House, Farnborough 1978. 438 s. (mimeograferet), 22,5x16 cm, \$25.

Bogen er en samling af bidrag givet ved et seminar holdt i Tampere 1976. 'Fødens politiske økonomi' behandlede i emnekredse spændende fra 'international produktion og handel', 'føde som politisk våben', 'international agribusiness, afhængighed og selvberoenhed' og 'landbrugsudvikling med dens internationale og sociale følger'. Emnerne er meget vigtige, og bogen indeholder interessante debatindlæg til belysning, især for de, der i forvejen har noget kendskab til emnekredsen.

Sofus Christiansen

Don F. Hadwiger & William P. Browne: The New Politics of Food. Lexington Books, Massachusetts 1978. 267 s., 23x16 cm, \$25.

Denne bog er en samling af US ame-